

Архивски број: 08-163/2
14-02-2023 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-476 од 14.09.2022 година, поднесена од Здружение за сексуални и родови малцинства „Квир Центар“ од Скопје, против _____, со седиште на _____ Скопје, како регистрант на интернет страницата _____ од Скопје со живеалиште на _____, како административен контакт на регистрантот, за сторено вознемирување врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, личен или општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата во областа на јавно информирање и медиуми, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 21 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Службен весник на Република Северна Македонија бр. 258/2020 од 30.10.2020 година) на 14.02.2022 година го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ВОЗНЕМИРУВАЊЕ врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, личен или општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата во областа на јавно информирање и медиуми од страна на _____ од Скопје и _____ од Скопје.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На 14.09.2022 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставена претставка од страна на „Квир Центар“ од Скопје, против _____, со седиште на _____ Скопје, како регистрант на интернет страницата _____ од Скопје со живеалиште на _____, како административен контакт на регистрантот, за сторено вознемирување врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, личен или општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата во областа на јавно информирање и медиуми. Во поднесената претставка подносителот доставува споделена колумна од интернет страницата _____ од наслов „Британија 21 век, Тиранија на Прајдот?“, објавена на _____ година. Подносителот наведува дека споделувањето на колумната претставува ширење ксенофобичен и расистички пишан материјал кој промовира омраза кон ЛГБТИ+ заедницата. Според подносителот следнава содржина од колумната е спорна: *Сквернавење на Прајдот во 21-от век е истото она што беше сквернавење на ликот на Христос во 14-от век. Кога едно политичко движење не смее да се преписитува, кога неговите симболи стануваат задолжителни и кога секоја институција на мој го вее неговото знаме, треба да бидеме загрижени. Многу загрижени.*

Согласно член 24, став 7 во врска со член 26 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, Комисијата ја испрати претставката со барање за произнесување до потенцијалниот дискриминатор. Имајќи предвид дека имаше неколку неуспешни обиди за достава на претставката, истата беше примена од потенцијалниот дискриминатор на 03.02.2023, а на 10.02.2023 до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација пристигна произнесување од главниот и одговорниот уредник на интернет страницата off.net.mk како одговор на претставката.

Во одговорот е посочен изворот на авторот на преземената колумна, Брендан О’Нил, главен политички аналитичар на британскиот медиум Spiked. Во одговорот е истакнато дека секогаш кога

интернет страницата : сподели нечија колумна, во неа гледа тема, поглед, теза или анализа кои мислат дека треба да се споделат со читателите и да се најдат во македонскиот јавен простор. Во произнесувањето се вели дека не секогаш уредничкиот тим на интернет страницата се согласува со содржината на текстот кој се пренесува, но тоа е авторско дело и не помислуваат да интервенираат во истото. Во конкретниот случај, во произнесувањето се вели, дека уредничкиот тим се согласува со констатацијата на авторот од оригиналната колумна, и смета дека во демократски и отворени општества не треба да постојат теми кои се забранети за преиспитување, дека не постојат “свети крави” во демократските конверзации и дека токму отворени дебати на теми кои се чинат контроверзни се клучни предности на демократското живеење.

Ценејќи ја содржината и наводите од претставката и од поднесокот за произнесување, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација одлучи како во диспозитивот, констатирајќи дека не е исполнета законската дефиниција за вознемирување од член 10 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација:

„Вознемирувањето претставува несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика.“

Во предметната колумна се дадени политички гледишта на авторот за одредени општествени искуства и појави, кои сами по себе не продуцираат вознемирување и немаат за цел повреда на достоинството на лице или група лица, ниту создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика, а со тоа не ја исполнува законската дефиниција за вознемирување од чл. 10, ст. 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација. Во оваа поткрепа на ваквиот заклучок одат и одредбите на повеќе домашни правни акти и ратификувани меѓународни договори.

Имено, чл. 8 од Уставот на Република Северна Македонија ги потенцира темелните вредности на уставниот поредок, започнувајќи со основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот, слободното изразување на националната припадност и владеењето на правото. Членот 16 од Уставот ја гарантира слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата, како и слободата на говорот, јавниот настап, јавното информирање и слободното основање на институции за јавно информирање.

Членот 9 од Европската конвенција за заштита на човековите права, потенцира дека секој човек има право на слобода на мислите, совеста и верата. Ова право ја вклучува и слободата на промена на верата и убедувањето, како и слободата за изразување на својата вера или убедување. Членот 10 од истата конвенција ја гарантира слободата на изразување. Ова ги опфаќа слободата на мислење и слободата на примање и пренесување информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на границите. Имено, при толкување на член 10 од Конвенцијата, Европскиот суд за човекови права во случајот Прагер и Оберслик против Австрија¹ констатирал дека слободата на изразување сочинува една од суштинските основи на демократското општество, еден од основните услови за неговиот напредок и за развојот на секој човек. Судот во неколку наврати ја нагласил важноста на овој член, кој не се применува само за информации или идеи што се поволно примени или се сметаат за ненавредливи или за прашање на рамнодушност, туку и за оние што навредуваат, шокираат или вознемируваат; такви се барањата за плурализам, толеранција и слободоумие без кои нема демократско општество². Ограничувањето на слободата на изразување

¹ Прагер и Оберслик против Австрија, пресуда од 26 април 1995 година по апликација бр. 15974/90

² Хендисајд против Обединетото Кралство пресуда од 07 декември 1976 по апликација бр. 5493/72

доколку е предвидена во закон, може да се однесува на причините наведени во став 2 од член 10 од Европската конвенција за човекови права кои се: државната безбедност, територијалниот интегритет и јавната безбедност, заштита на редот и спречување на нереди и злосторства, заштитата на здравјето и моралот, угледот и правата на другите за спречување на ширењето на доверливи информации или за зачувување на авторитетот и непристрасноста на судството

Член 19 од **Универзалната декларација за човековите права на ООН**, пропишува дека секој има право на слобода на мислење и изразување. Ова право ја вклучува и слободата да се застапува одредено мислење без никакво вмешување и да се бараат, да се примаат и да се даваат информации и идеи преку медиумите и без оглед на границите.

Член 19 од **Меѓународниот пакт за граѓански и политички права** пропишува дека никој не може да биде вознемируван заради своите мислења и секое лице има право на слобода на изразувањето. Ова право, без оглед на границите, ја подразбира слободата на изноаѓање, примање и ширење на информации и идеи од сите видови во усмена, писмена, печатена или уметничка форма, или на кој и да е начин по слободен избор.

Дополнително, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација го поучува подносителот дека нема надлежност да постапува по пријави за ширење на расистички и ксенофобичен материјал по пат на компјутерски, бидејќи наведеното претставува кривично дело и е предмет на кривично-правна постапка.

Имајќи го предвид горенаведеното Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно своите надлежности, одлучи како во диспозитивот на мислењето

Скопје
14.02.2023 година

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација

Претседател
Исмаил Камбери



Доставено до:

- Здружение за сексуални и родови малцинства „Квир Центар“, бул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 19/5-28, Скопје
Скопје
Скопје